

104031) אינפי 1מ' | תרגול 13 - יוליה

שם: איל שטיין

December 5, 2022

נושאי השיעור: חזקות ממשיות, הקדמה לפונקציות

נושא ראשון - חזקות ממשיות:

טענה 1. תהי סדרה כך ש $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$. אזי $\left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e$.
הוכחה.

• נחלק לשני מקרים:

1. $a_n \in \mathbb{N}$:

• נוכיח לפי הגדרה:

– יהי $\varepsilon > 0$.

– נסמן $b_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$.

* לפי ההגדרה של e מתקיים $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = e$.

• לכן קיים N_1 כך שלכל $n > N_1$ יתקיים $|b_n - e| < \varepsilon$.

– נתון $a_n \in \mathbb{N}$.

– נתון ש $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$.

* לכן קיים K_2 כך שלכל $n \in \mathbb{N}$, $n > K_2$ יתקיים $a_n > N_1$.

• לכן לכל $n > K$ מתקיים $\left| \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} - e \right| < \varepsilon$.

2. מקרה שני - a_n סדרה כללית ששואפת לאינסוף:

• מכיוון ש- a_n שואפת לאינסוף, ניתן להניח שהחל ממקום מסוים כל $a_n > 1$.

– לכן, החל ממקום מסוים $[a_n] \in \mathbb{N}$.

* נזכיר את הכלל של עיגול למטה: $[a_n] \leq a_n < [a_n] + 1$.

– נבחן את הביטוי $\left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n}$:

$$\left(1 + \frac{1}{[a_n] + 1}\right)^{[a_n]} \leq \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \leq \left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)^{[a_n] + 1}$$

* נפצל את אי השוויון ונתמקד בחלק הימני שלו:

$$\left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \leq \left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)^{[a_n]+1} = \left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)^{[a_n]} \cdot \left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)$$

$$\overbrace{\left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)^{[a_n]}}^{n \rightarrow \infty \rightarrow e} \cdot \overbrace{\left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)}^{n \rightarrow \infty \rightarrow 1} \rightarrow e \text{ מתקיים } n \rightarrow \infty \text{ כאשר}$$

* נפצל שוב את אי השוויון ונתמקד בחלק השמאלי שלו:

$$\left(1 + \frac{1}{[a_n] + 1}\right)^{[a_n]} \leq \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n}$$

$$\left(1 + \frac{1}{[a_n] + 1}\right)^{[a_n]} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e \text{ באותו אופן,}$$

– לפי משפט הסנדוויץ':

$$e \leftarrow_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{[a_n] + 1}\right)^{[a_n]} \leq \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \leq \left(1 + \frac{1}{[a_n]}\right)^{[a_n]+1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e$$

$$\cdot \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e \text{ ולכן מתקיים ש:}$$

■

טענה 2. תהי $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = -\infty$.

$$\cdot \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e \text{ אזי}$$

הוכחה.

$$\bullet \text{ נסמן } b_n = -a_n$$

• לפי משפט חשבון גבולות אינסופיים, מתקיים ש- $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \infty$.

$$\bullet \text{ נבחן את הביטוי } \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} :$$

$$\left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} = \left(1 - \frac{1}{b_n}\right)^{-b_n}$$

$$= \left(1 - \frac{1}{b_n}\right)^{-b_n} = \left(\frac{b_n - 1}{b_n}\right)^{-b_n}$$

$$= \left(\frac{b_n}{b_n - 1}\right)^{b_n} = \left(\frac{b_n - 1 + 1}{b_n - 1}\right)^{b_n} = \left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)^{b_n}$$

$$= \left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)^{b_n - 1} \cdot \left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)$$

– כלומר, קיבלנו ש $\left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} = \left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)^{b_n - 1} \cdot \left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)$

$$\overbrace{\left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)^{b_n - 1}}^{\xrightarrow{n \rightarrow \infty} e} \cdot \overbrace{\left(1 + \frac{1}{b_n - 1}\right)}^{\xrightarrow{n \rightarrow \infty} 1} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 1 \cdot e = e$$

– ולכן $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{a_n}\right)^{a_n} = e$

■

טענה 3. תהי $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \infty$. יהי קבוע $x \in \mathbb{R}$. אזי $\left(1 + \frac{x}{a_n}\right)^{a_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^x$

הוכחה.

• נניח ש- $x \neq 0$.

• ניתן לכתוב את הביטוי $\left(1 + \frac{x}{a_n}\right)^{a_n}$ בצורה הזאת:

$$\left(1 + \frac{x}{a_n}\right)^{a_n} = \left(1 + \frac{1}{\frac{a_n}{x}}\right)^{a_n}$$

– נסמן $b_n = \frac{a_n}{x}$, כלומר b_n מתכנסת במובן הרחב (או ל- ∞ או ל- $-\infty$).

– נציב b_n בביטוי ונקבל:

$$\left(1 + \frac{x}{a_n}\right)^{a_n} = \left(\overbrace{\left(1 + \frac{1}{b_n}\right)^{b_n}}^{\xrightarrow{n \rightarrow \infty} e}\right)^x$$

– מכיוון שהחלק שבתוך הסוגרים שואף ל- e , מתקיים ש $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{a_n}\right)^{a_n} = e^x$

■

טענה 4. אם $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a > 0$ ו- $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = b$ אזי $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n^{b_n} = a^b$ (לא נוכיח עדיין)

נושא שני - הקדמה לפונקציות:

הגדרה 5. פונקציה.

• יהיו A, B קבוצות לא ריקות (בקורס הזה יהיה מדובר בתת קבוצות של $\mathbb{R}$)

• נגדיר התאמה $f: A \rightarrow B$.

• f תיקרא "פונקציה" אם:

1. לכל $a \in A$ קיים $b \in B$ יחיד כך ש- $f(a) = b$.

דוגמה 6. $f(x) = \pm\sqrt{x}$ כאשר $f: [0, \infty)$

• זו לא פונקציה כי לכל $x > 0$ יש שתי תשובות.

הגדרה 7. תזכורת - חד חד ערכית

• אם $f(a_1) = f(a_2)$ אז $a_1 = a_2$

• או הגדרה שקולה: אם $a_1 \neq a_2$ אז $f(a_1) \neq f(a_2)$.

הגדרה 8. תזכורת - על

• לכל $b \in B$ קיים $a \in A$ כך ש- $f(a) = b$.

תרגיל 9. הביאו דוגמא לפונקציה $f: [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ כך ש- f חח"ע אבל לא "על".
פתרון:

1. $f(x) = \frac{x}{2}$ זו פונקציה שמוגדרת לכל $0 \leq x \leq 1$ כי היא מחזירה ערכים $f(x)$ שגם הם מקיימים $0 \leq f(x) \leq \frac{1}{2} < 1$

(א) היא מקיימת שאם $x_1 \neq x_2$ אז $\frac{x_1}{2} \neq \frac{x_2}{2}$ ולכן $f(x_1) \neq f(x_2)$

2. $f(x) = \sin(x)$ בקטע $[0, 1]$ היא

תרגיל 10. הביאו דוגמא לפונקציה $f: [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ כך ש- f היא על אבל לא חד חד ערכית.
פתרון:

• $f(x) = \sin(\pi \cdot x)$ היא "על" אבל היא לא חד חד ערכית.

תרגיל 11. הביאו דוגמא לפונקציה $f: [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ כך ש- f היא מונוטונית יורדת אבל לא ממש (למשל פונקציה קבועה)
פתרון:

• אפשר להביא פונקציה שקבועה בכל התחום או פונקציה שיורדת ממש ואז נהיית קבועה בשאר הקטע.